

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง "การสำรวจสภาพการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา
ในโรงเรียนคาทอลิก กรุงเทพมหานคร" ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนต่อไปนี้

การศึกษาค้นคว้า

1. ศึกษาค้นคว้าความรู้เกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของโรงเรียนคาทอลิกจาก
เอกสาร หนังสืองานวิจัย และสมาคมสภาการศึกษาคาทอลิก (ประเทศไทย) นอกจากนี้ได้ตรวจสอบ
และรวบรวมรายชื่อโรงเรียนคาทอลิกระดับมัธยมศึกษาจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
เอกชน และสมาคมสภาการศึกษาคาทอลิก (ประเทศไทย)

2. ศึกษาค้นคว้าความรู้เกี่ยวกับสภาพการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยในโรง
เรียนมัธยมศึกษาในด้านต่าง ๆ คือ การใช้หลักสูตรและหนังสือเรียน วิธีสอนและกิจกรรมการ
เรียนการสอน การใช้สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และการจัดกิจกรรมเสริม
หลักสูตร จากหนังสือ หลักสูตร คู่มือครู เอกสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3. ศึกษาหนังสือ เอกสาร งานวิจัยที่ให้ความรู้เกี่ยวกับการวิจัย การสร้าง
เครื่องมือเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถาม 1 ชุด ใช้สำหรับครูภาษาไทย และนักเรียนระดับ
มัธยมศึกษาในโรงเรียนคาทอลิก แบบสอบถามมีลักษณะดังนี้

ชุดที่ 1 สำหรับครูภาษาไทย แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถาม

ตรวจสอบคำตอบ (Check-list)

ตอนที่ 2 สภาพการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) มี 4 ระดับ เนื้อหาของแบบสอบถามถามเกี่ยวกับสภาพการเรียนการสอนในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. การใช้หลักสูตรและหนังสือเรียน
2. วิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน
3. การใช้สื่อการเรียนการสอน
4. การวัดและการประเมินผล
5. การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติม เป็นคำถามแบบปลายเปิด (Open-ended question)

ชุดที่ 2 สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามแบบตรวจคำตอบ (Check-list)

ตอนที่ 2 สภาพการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) มี 4 ระดับ เนื้อหาของแบบสอบถามถามเกี่ยวกับสภาพการเรียนการสอนในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. วิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน
2. การใช้สื่อการเรียนการสอน
3. การวัดและการประเมินผล
4. การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติม เป็นคำถามแบบปลายเปิด (Open-ended question)

2. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจ จำนวน 5 ท่าน (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ก) ตรวจดูความเหมาะสม และความครอบคลุมของเนื้อหาซึ่งผลการตรวจพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิพบว่าให้แก้ไขการใช้ภาษาที่จะก่อให้เกิดความกำกวม ให้เพิ่มคำหรือข้อความเพื่อความรัดกุมของเนื้อหา และให้มีคำถามปลายเปิดเพิ่มในตอนท้ายของเนื้อหาแต่ละด้าน รวมทั้งให้มีการสัมภาษณ์ ผู้ตอบแบบสอบถามขณะทดลองใช้แบบสอบถาม จากคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่าน ผู้วิจัยจึงนำมาปรับปรุงแก้ไข และปฏิบัติตาม

3. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับครูภาษาไทยและนักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวนกลุ่มละ 15 คน พบว่าต้องแก้ไขการใช้ภาษาที่ไม่กระจ่างชัดในบางส่วน แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

กลุ่มตัวอย่างประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นครูสอนภาษาไทยและนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนคาทอลิก เขตกรุงเทพมหานคร โดยมีลำดับขั้นในการสุ่มตัวอย่างประชากรดังนี้

1. จำนวนโรงเรียนคาทอลิกที่เปิดสอนในระดับมัธยมศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร มีจำนวนทั้งสิ้น 45 โรงเรียน สุ่มตัวอย่างประชากรโรงเรียนโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) ตามอัตราส่วนร้อยละ 60 ได้กลุ่มตัวอย่างประชากร 27 โรงเรียน (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ข)
2. สุ่มตัวอย่างประชากรที่เป็นครูสอนภาษาไทย โดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) ตามอัตราส่วนร้อยละ 60 จากจำนวนครูภาษาไทยทั้งสิ้น 186 คน ได้กลุ่มตัวอย่างประชากร 112 คน
3. สุ่มตัวอย่างประชากรที่เป็นนักเรียนมัธยมศึกษา โดยใช้สูตร คือ

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

(ประคอง กรรณสูต 2528 : 10)

$$\begin{aligned} n &= \text{ขนาดของตัวอย่างประชากร} \\ N &= \text{ขนาดของประชากร} \\ e &= \text{ความคลาดเคลื่อน} \end{aligned}$$

เมื่อกำหนดให้ระดับความมีนัยสำคัญเป็น .05 (α .05) ได้กลุ่มตัวอย่างประชากร 394 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ติดต่อกับเลขาธิการสมาคมสภาการศึกษาคาทอลิก เพื่อให้ทำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยไปยังผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ และครูใหญ่ โรงเรียนคาทอลิกระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ส่วนการเก็บข้อมูลนั้น ผู้วิจัยไปส่งและเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง เริ่มส่งแบบสอบถามตั้งแต่วันที่ 8 มกราคม 2534 และได้รับแบบสอบถามคืนเสร็จสิ้นในวันที่ 22 มกราคม 2534 จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปแยกเป็น แบบสอบถามของครูภาษาไทย 112 ชุด ได้รับคืน 101 ชุด คิดเป็นร้อยละ 90.18 แบบสอบถามของนักเรียน 394 ชุด ได้รับคืน 379 ชุด คิดเป็นร้อยละ 96.20 ผู้วิจัยได้คัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์สำหรับใช้ในการวิเคราะห์ เป็นแบบสอบถามของครูภาษาไทยจำนวน 95 ชุด คิดเป็นร้อยละ 84.82 และแบบสอบถามของนักเรียน จำนวน 371 ชุด คิดเป็นร้อยละ 94.16

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากแบบสอบถามที่เป็นแบบตรวจคำตอบ (Check-list) มาแจกแจงความถี่และวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าร้อยละ แล้วนำมาเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง โดยใช้สูตร

$$\text{ค่าร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนคำตอบทั้งหมด}}{\text{จำนวนผู้ตอบทั้งหมด}} \times 100$$

2. ข้อมูลจากแบบสอบถามที่เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) นำมาแจกแจงความถี่หาค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) แล้วนำมาเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง โดยใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum fx}{N}$$

$\bar{X}$ หมายถึง ค่ามัชฌิมเลขคณิตของคะแนนน้ำหนักรับคำตอบ
 f หมายถึง ค่าความถี่ของคะแนน

- x หมายถึง ค่าคะแนนน้ำหนักคำตอบ
 N หมายถึง จำนวนคำตอบทั้งหมด
 (ประกอบ กรรณสูต 2528 : 66)

การกำหนดน้ำหนักคะแนน แบ่งเป็น 4 ระดับ คือ
 จัดดำเนินการมากที่สุด เท่ากับคะแนน 4
 จัดดำเนินการมาก เท่ากับคะแนน 3
 จัดดำเนินการน้อย เท่ากับคะแนน 2
 จัดดำเนินการน้อยที่สุด เท่ากับคะแนน 1

การแปลความหมายของค่ามัธยิมเลขคณิตที่คำนวณได้ตามเกณฑ์ดังนี้

3.50 - 4.00	หมายถึง	จัดดำเนินการมากที่สุด
2.50 - 3.49	หมายถึง	จัดดำเนินการมาก
1.50 - 2.49	หมายถึง	จัดดำเนินการน้อย
1.00 - 1.49	หมายถึง	จัดดำเนินการน้อยที่สุด

3. นำค่าเฉลี่ยมัธยิมเลขคณิตของแต่ละข้อมาวัดการกระจายของคะแนนจาก
 แนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลาง โดยหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ของแต่ละข้อโดยใช้สูตร

$$S = \sqrt{\frac{N(\sum fx^2) - (\sum fx)^2}{N(N-1)}}$$

- s หมายถึง ค่าเฉลี่ยเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
 $\sum fx$ หมายถึง ผลรวมของผลคูณระหว่างคะแนนกับความถี่
 $\sum fx^2$ หมายถึง ผลรวมของผลคูณระหว่างความถี่กับกำลังสองของคะแนน
 N หมายถึง จำนวนคำตอบทั้งหมด

(ประกอบ กรรณสูต 2528 : 67)

4. นำข้อมูลจากแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open-ended question) เสนอ
ในรูปของความเรียง เรียงตามลำดับความถี่